

Čís. 9606.

Premie z různých pojistek jest posuzovati co do přípustnosti dovolání samostatně.

§ 502, čtvrtý odstavec, c. ř. s. nelze použiti, byl-li původní rozsudek první stolice zrušen odvolacím soudem pro zmatečnost.

Podpisem prohlášení o zaplacení pojišťovací premie, podepsaného manželem, projevila manželka jasně a určitě, že přistupuje k závazku manželovu jako spoludlužnice.

(Rozh. ze dne 1. února 1930, Rv I 1007/29.)

Heřman W. byl pojištěn u žalující pojišťovny proti následkům úrazu na těle, povinného ručení a havarie. Listinu, v níž se Heřman W. zavázal, že zaplatí pojišťovně dlužné premie, spolupodepsala jeho manželka. Žalobě proti manželům W-ovým o zaplacení pojistných premií o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Ke vzniku smlouvy jest v první řadě nezbytně třeba souhlasné vůle stran, a to i co do osoby, s níž se smlouva uzavírá. Nedostatek zmíněné práve shody stran má v zápětí, že nevznikla platná smlouva (§ 869 obč. zák.). Vůli lze projevit nejen výslovně, slovy nebo znamením vůbec obvyklými, nýbrž i mlčky činy, které, uváží-li se všechny okolnosti, nezavdávají rozumné příčiny pochybovati o projevu vůle (§ 863 obč. zák.). Za knokludentní čin jest dojistá pokládati i podpis listiny, který nejen podle rozhodnutí nejvyššího soudu, nýbrž i podle přesvědčení zakořeněného ve všech vrstvách občanstva, zejména na venkově, platiti má za jasné a určité prohlášení, že podpisující souhlasí s obsahem podpisované listiny. Podpis listiny tvoří tedy právně zavazující projev vůle toho, kdo listinu podepsal. Podepsala-li žalovaná Kristina W-ová listiny obsahující prohlášení: »Bezahle die Prämie bis 15. Juni 1928«, při čemž výše premie jest z listiny jasně patrná, projevila tím jasně a určitě svou vůli, že s prohlášením tím plně souhlasí, ježto pak ani výslovně ani konkludentním činem při tom nepřipojila výhrady neb omezení, jest podle názoru odvolacího soudu míti za to, že žalovaná Kristina W-ová podepsáním uvedeného prohlášení na listinách přistoupila k závazku svého manžela jako spoludlužnice bez podmínky, přicházející k dobru rukojmím, čímž vzešlo společenství obou žalovaných jako spoludlužníků, jehož právní následky jest posuzovati podle ustanovení § 1347 obč. zák. podle předpisů o smlouvách vůbec. Na tomto skutkovém a právním stavu věci nemohou podle názoru odvolacího soudu nic změnití námitky odvolatelky, že nemohla věděti a tomu rozuměti, o čem jednají její manžel s O-em, že nemohla sledovati jejich rozhovor, vedený po tichu a německy, přes celou místnost a že také nemohla věděti z jednání Heřmana W-a a O-a, že se má zavázati jako spoludlužnice, posléze že žalovaná neměla vůbec dostatečnou vůli uzavřítí spoluzávazek. Žalované Kristině W-ové při použití náležitě bedlivosti jako každé osobě svéprávné dojistá náleželo, by se, podpisujíc listiny, obeznámila dříve

s jejich obsahem. Kdyby tak byla učinila, tu ze stručného, určitého a zcela jasného prohlášení v nich obsaženého: »bezahle die Prämie bis 15. Juni 1928« nejen mohlo, nýbrž muselo jí býti úplně jasným, co podpisuje a o čem tím prohlašuje právně závazný projev vůle. Podepsala-li odvolatelka listiny, aniž si je byla před tím přečetla, musí si důsledky tohoto nápadně nedbalého počínání sama připočísti, nemůže se z tohoto důvodu dovolávati zvýšené ochrany zákona, zejména nemůže druhé smluvní straně platně namítati tento nedostatek bedlivosti a odvolávati se později na omyl. Z toho již plyne také bezpodstatnost další námitky odvolatelky, že byla v omylu o podstatné části právního jednání, do něhož prý ji uvedli Heřman W. a O., zatajivše, oč vlastně jde. Vždyť odvolatelka sama, byvši jako strana slyšena, seznala, že Heřman W. a O. tehdy spolu jednali, že ji zavolali, O. že jí předložil nějaké listiny s prosbou, by je podepsala, aniž řekl, co vlastně listiny znamenají a proč má podepsati, že odvolatelka se na to neptala, listiny si nepřečetla, ježto však se domnívala, že má podepsati listiny jako svědkyně, podepsala listiny a pak ihned od stolku odešla. Z toho jasně plyne, že se ze strany spolužalovaného a O-a nestalo nic, co by odvolatelku mohlo vůbec v omyl uvést, že se nestala žádná zmínka o tom, že listiny odvolatelka podepisuje jako svědkyně, a to ani ze strany odvolatelky samé, takže tvrzená jí domněnka v tomto směru, nijak a nikým neprojevená, mohla by býti nejvýše vnitřní výhradou odvolatelky samé bez právního významu pro druhou smluvní stranu. Bezpodstatnost námitky odvolatelčiny, že šlo o listinu nejasnou, plyne již z toho, co dosud uvedeno, rovněž tak námitky, že prý šlo o smlouvu proti dobrým mrávům, ježto mělo býti využito nezkušenosti a nevědomosti žalované strany a její roztržitosti. Ze seznání odvolatelky samé jako strany jest jasno, že odvolatelka, aniž se byla blíže přesvědčila o obsahu listin ať již jich přečtením nebo dotazem u druhých účastníků, listiny beze všeho podepsala a důsledky tohoto nepochopitelně nedbalého počínání si musí odvolatelka nésti sama. Pokud se konečně týče námitky, že právní jednání, o něž tu jde, nevyhovuje zákonné formě, jest sice pravda, že k platnosti smlouvy mezi manžely jest třeba formy notářského spisu, nikoli však mezi manžely a osobou třetí, v tomto případě jak jde o posouzení poměru mezi žalovanou Kristinou W-ovou a žalující pojišťovnou, kde k platnosti a žalovatelnosti smlouvy forma notářského spisu jest naprosto postrádatelnou.

Nejvyšší soud dovolání co do částky 1298 Kč odmítl, jinak mu nevyhověl.

D ů v o d y:

V žalobě domáhala se žalobkyně zaplacení 1298 Kč, 360 Kč a 2139 Kč jako premií ze tří různých pojistek. Šlo tedy o tři úplně samostatné nároky, z nichž by každý mohl býti uplatňován samostatnou žalobou.

Při ústním jednání dne 8. října 1928 omezila žalobkyně žalobu o 360 Kč, o premii z jedné z těchto pojistek, takže nižším soudům bylo rozhodovati jen o 1298 Kč a 2139 Kč. Ježto odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu, odsuzující žalovanou Kristinu W-ovou k zaplacení těchto dvou částek, a ježto prvá z těchto částek nepřevyšuje 2000 Kč, je dovolání co do této částky podle § 502 odst. 3 c. ř. s. nepřípustné a bylo je v této příčině odmítnouti. Přípustnost dovolání nelze odvoditi z ustanovení čtvrtého odst. § 502 c. ř. s., poněvadž původní rozsudek soudu první stolice byl odvolacím soudem zrušen pro zmatečnost, nikoli podle § 496 čís. 2 a 3 a § 499 c. ř. s.

Co do další částky 2139 Kč je dovolání, uplatňující číselně dovolací důvody čís. 3 a 4 § 503 c. ř. s. přípustné, avšak nelze mu přiznati oprávnění. Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně, uznáv, že dovolatelka podepsavši listiny, z nichž jsou částky splatných premií zcela patrné, projevila jasně a určitě vůli, že s prohlášením souhlasí, a že, ana při tom ani výslovně ani konkludentním činem nepřipojila výhrady neb omezení, přistoupila takto k závazku svého manžela jako spoludlužnice, čímž vzešlo společenství obou žalovaných podle § 1347 obč. zák. Provádějíc dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s., opakuje dovolatelka v podstatě výtky, jež činila již v odvolání rozsudku prvního soudu a jež vyvrátil správně odvolací soud. Pokud se dovolatelka odchyluje od skutkových zjištění odvolacího soudu, neprovádí uplatňovaný dovolací důvod po zákonu. To platí zejména o jejím tvrzení, že, podepisujíc listiny, byla co do jejich obsahu a co do obsahu svého závazku v omylu, zaviněném stranou žalující. Odvolací soud zjistil, že ani zástupce žalobkyně ani spolužalovaný Heřman W. neučinili nic, co by bylo mohlo dovolatelku uvést v takový omyl. Rovněž tak napadá dovolatelka skutkové zjištění odvolacího soudu, upírajíc »přesvědčivost« zjištěné okolnosti, že se při podpisování listin nestala — ani se strany dovolatelky — zmínka v tom smyslu, že dovolatelka podepisuje listiny jako svědkyně. Tvrzenou, ač jinak neprojevenou domněnku dovolatelky, že podepisuje listiny jako svědkyně, označuje odvolací soud správně za pouhou vnitřní výhradu, jež pro druhou smluvní stranu a pro platnost smlouvy nemá právního významu. Tvrdí-li dovolatelka, že odvolací soud nedbal předpisu § 914 obč. zák. o výkladu smluv, přehlíží, že napadený rozsudek, třebaže se výslovně nedovolává tohoto předpisu — nedovozuje dovolatelčin smluvní závazek již z pouhé skutečnosti, že dovolatelka podepsala obě listiny, nýbrž že podrobně vykládá význam a dosah těchto podpisů, shledávaje v nich správně, vzhledem k okolnostem případu, zavazující projev vůle dovolatelky, že souhlasí s obsahem podepsaných listin a že přistupuje jako spoludlužnice k závazku svého manžela — a přihlížeje při tom i k obyčejí poctivého styku; zmiňuje se tu zejména i o přesvědčení zakořeněném zejména ve venkovských vrstvách obyvatelstva o tom, jaký význam má podpis listiny.